

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 22 november 2016
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.41 uur

Aanwezig: mevrouw **K.W. van Doesen-Dijkstra (voorzitter, D66)**, de dames P. Brouwer (GroenLinks), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), de heren B.N. Benjamins (D66), C.T. Schimmel (D66), W.H. Koks (SP), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), H.P. Ubbens (CDA) *vanaf B1*, A.P.M. Banach (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren), B. Dijkhuizen (100% Groningen) *vanaf B1*

Namens de griffie: mevrouw A. Weiland (commissiegriffier)

Namens het college: de heren P.S. de Rook (D66), R. van der Schaaf (PvdA) *vanaf halverwege B3*

Insprekers: de heer De Vries (namens de Rivierenbuurt)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter:

- Stelt voor de inspreker voor het inhoudelijk deel aan het woord te laten.
- Inventariseert aan het eind van de vergadering hoe de samenhangende stukken naar de raad gaan.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

Dhr. De Vries (inspreker namens de Rivierenbuurt):

- Geeft aan dat de Rivierenbuurt betrokken is en trots is op de mooie straatbeelden en het contact met de binnenstad. Bewoners voelen zich verbonden. Er gaat veel veranderen.
- Is blij dat bewoners mee mogen praten. Bijna vijftig bewoners bespraken de toekomst van het gebied ten zuiden van het station en zijn voor een energiek 24-uursgebied met ruimte om te leven en te werken en de dynamiek van het Ebbingekwartier.
- Is bezorgd over donkere woonblokken en nauwe straatjes aan de overkant van het Hoornse Diep.
- Merkt op dat het geplande fietspad via de Rijnstraat doodloopt op het Ringwegviaduct.
- Vreest de gevolgen van zwaar werkverkeer voor de verkeersveiligheid en de oude woningen.
- Is met de buurt vooral positief-constructief en biedt daarom het verslag van de buurtraadpleging aan.
- Roept op verstandige beslissingen te nemen met respect voor de stad, de buurt en haar bewoners zodat een gebied ontstaat waar Groningen trots en de Randstad jaloers op kan zijn.

De voorzitter:

- Neemt het verslag van de buurtraadpleging onder dankzegging in ontvangst.

B.1. Update en Vervolg maatregelenpakket HOV-visie (raadsvoorstel 28 oktober 2016)

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Ziet de update als prima verdere uitvoering van de visie.
- Merkt op dat het busstation een groot beslag legt op de middelen, maar vindt het goed besteed.
- Lijkt het goed een keer terug te kijken op de resultaten en vooruit naar nieuwe ambities.

Dhr. Koks (SP):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de ChristenUnie.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Breekt een lans voor het P+R-terrein Karding dat ook goed loopt.

- Vraagt het college bij het UMCG aan te dringen zijn personeel meer via Kardingse te laten reizen.
- Is teleurgesteld dat lijn 1 van Europapark naar Zernike tot half 2017 is uitgesteld.
- Complimenteert de DRIS-palen en de opgehoogde bushaltes.
- Sluit zich aan bij het advies van het OV-consumentenplatform lijn 8 te blijven verbinden met Q-liners.

Dhr. Blom (VVD):

- Is blij met de resultaten en de vrijval, waarmee ambitieniveau 3 in beeld komt.
- Vraagt aandacht voor de chicane bij de Steentilbrug waar bussen en vrachtwagens in gevaarlijke situaties met fietsers terechtkomen en wil de vinger aan de pols houden.
- Is benieuwd hoe ver het staat met de afsluiting van de Herebrug voor autoverkeer.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Steunt het voorstel en het doorschakelen naar ambitieniveau 3.
- Sluit zich aan bij het voorstel van de ChristenUnie een keer te evalueren.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van Student en Stad.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van Student en Stad.

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de ChristenUnie.

Dhr. Benjamins (D66):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA.

Wethouder De Rook:

- Ziet het als voorbeeld van de werkwijze dekking en ambitieniveau samen te laten toenemen.
- Steekt met de provincie nu vooral in op verduurzaming van het netwerk.
- Overlegt met de voorzitter van B&V over een handig moment voor een evaluatie.
- Sluit zich aan bij de complimenten voor Kardingse. Het terrein is ouder dan de visie.
- Antwoordt dat lijn 1 gaat rijden wanneer de P+R Meerstad gereed is.
- Betrok de opmerkingen van het OV-consumentenplatform bij de discussie over de dienstregeling.
- Zorgde onlangs voor een opstelvak voor fietsen bij de Steentilbrug. Er komen nog een fietsersbrug en een brug bij het Kattendiep. Het is goed hier integraal naar te kijken.
- Legt het voorstel voor de Herebrug in maart of april voor.

B.2. Verplaatsen busstation, westflank en inpassing korte busonderdoorgang (raadsvoorstel 28 oktober 2016)

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Is opgetogen over het historische besluit dat fantastische kansen biedt voor de functionaliteit en het comfort van het station en voor ontwikkeling van de zuidzijde.
- Is blij met de constructieve dialogen met de buurt en benieuwd of er een addertje onder het gras zit.
- Is bezorgd dat de taxistandplaatsen en Kiss & Ride op de westflank conflicteren met de slimme fietsroute en is benieuwd welke oplossingen het college voor ogen heeft.

Dhr. Koks (SP):

- Sluit zich aan bij de lovende woorden van de PvdA. Het leidt tot minder bussen op de Stationsweg, meer ruimte op het voorplein en betere opstap- en overstapmogelijkheden.
- Neemt er goed nota van dat de bussen niet door de Rivierenbuurt zullen rijden, ook niet wanneer er nog geen rechtstreekse aansluiting op het Emmaviaduct is.
- Betreurt de grote afstand tussen het nieuwe busstation en de binnenstad via de Werkmanbrug. Dit is een verslechtering, vooral voor mensen die slecht ter been zijn.
- Verwacht dat veel passagiers door zullen reizen naar het Hereplein. Zijn de haltes daarop berekend?
- Vindt het een fors minpunt dat middelen voor een overkapping ontbreken, wat een voorwaarde zou moeten zijn voor een hoogwaardig ov-knooppunt.
- Oppert het jaarlijkse exploitatievoordeel van het OV-bureau aan te wenden voor een overkapping.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Is tevreden over het degelijke plan.

- Ziet graag meer voorbeelden van goede samenwerking met de buurt, zoals bij de groene inpassing van de busonderdoorgang.
- Vindt het een kans voor opwaardering van de zuidzijde en voor een stadsentree aan de noordzijde.
- Constateert dat het scheiden van bus- en reizigersbewegingen gevaarlijke situaties beperkt.
- Is verheugd over uitbreiding van het fietsparkeren, de komst van de fietstunnel en behoud van het seinhuis.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Kan de afwegingen goed volgen en vindt de voordelen duidelijk.
- Betreurt dat een overkapping van het busstation nog niet zeker is. Reizigers kunnen vaak al instappen in treinen om te wachten, bij bussen kan dat niet.
- Gaat ervan uit dat het busstation een aansluiting krijgt op het Emmaviaduct om ongewenst verkeer te voorkomen.
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft conflicterend verkeer op de westflank.
- Mist nog een oplossing voor de fietsflat, anders zijn de achthonderd nieuwe stallingsplaatsen slechts compensatie en geen uitbreiding van de capaciteit.
- Roept op de invulling van de noordzijde heel zorgvuldig aan te pakken. Het stadsbalkon is een voorbeeld hoe makkelijk het lelijk fout kan gaan, al functioneert het als stalling goed.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij de complimenten en ziet veel voordelen, waaronder de verbinding tussen noord en zuid.
- Onderstreept de vraag van het CDA over de fietsflat. Er moet snel een alternatief komen, het gebrek aan fietsstalling loopt de spuigaten uit. Hoe wil het college snel extra stalling realiseren?
- Oppert zonder extra capaciteit fietsgebruik naar het station te ontmoedigen om de druk te verlagen.
- Sluit zich aan bij de vraag van de PvdA over de westflank.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Ziet als nadeel dat het zwaartepunt van reizigers in noordelijke stadsdelen ligt. Meer integratie met het station en gestrekte perrons zijn duidelijke voordelen. Het is prettiger en veiliger.
- Sluit zich aan bij de vraag van de SP over de grotere afstand tot de Werkmanbrug.
- Wil zo snel mogelijk duidelijkheid voor de buurt over de verbinding met het Emmaviaduct. Steeds gaat het over tijdelijke oplossingen; dat lijkt een wat te lakse houding.
- Krijgt graag een toezegging over herhuisvesting van de gebruikers van het PostNL-gebouw.
- Vindt de fietsflat onhandig en misschien onnodig. Aan de westkant komen veel fietsenrekken en er is nu al vaak veel plek langs het fietspad aan die zijde.

Dhr. Benjamins (D66):

- Legt de nadruk op dit voorstel en hecht aan blijvend overleg met de buurt, die echt mee wil denken.
- Is trots op het resultaat met aankoop van het PostNL-gebouw, veel financiering van Rijk en provincie, verreikende ambities en optimalisaties en goede samenwerking met buurt en raad.
- Is tevreden dat de beslisbomen na korte afwezigheid terug zijn te vinden in de plannen.
- Looft de groene inrichting van de tunnelbovenkant en de achthonderd extra fietsparkeerplekken.
- Verzoekt omgevingsmanagement in te vullen door gewoon in gesprek te blijven.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Steunt het creëren van een integrale overzichtelijke ov-hub en wil meedenken over het verbeteren van routes, al zal de afstand tot de binnenstad onvermijdelijk langer zijn.
- Zag in Breda hoe mooi en veilig een gestrekt busstation kan werken.
- Vindt de groene invulling door het verwijderen van het PostNL-gebouw een toevoeging voor het stenige gebied.
- Is voor verplaatsing van de taxistandplaatsen en de Kiss & Ride, maar mist elektrische taxi's.
- Is benieuwd hoe taxi's en fietsers elkaar vreedzaam zullen gaan kruisen.
- Is nieuwsgierig hoe bussen sneller bij de bussenhub komen dan via de Stationsweg en de bustunnel. Het is goed dat het voorstel een route langs de Parkweg onwenselijk noemt.
- Stemt in met gelijkwaardige kwaliteit voor bus- en treinperrons en beseft dat dit geld kost.
- Vindt dat niet sprake is van een geheel wanneer de busperrons niet overkapt worden.
- Denkt dat de toegankelijkheid van de achter- naar de voorkant verbetert.

- Dankt inwoners voor hun inbreng en neemt dat mee voor de bespreking in februari of maart.

Dhr. Blom (VVD):

- Is voor de integrale aanpak en blij met het proces en betrokkenheid van bewoners.
- Steunt de groene inpassing van de tunnel, de fietsparkeerplaatsen en verplaatsing van de taxistandplaats en de Kiss & Ride, die Smok & Vort zou moeten heten.
- Is benieuwd naar de inpassing van de slimme fietsroute en de ontsluiting van de zuidelijke bussen.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Verwacht dat het een mooi gebied wordt afgaand op het buurtverslag en is grotendeels enthousiast.
- Is benieuwd of meer duidelijkheid gegeven kan worden over overlast.
- Heeft twijfels over de combinatie Kiss & Ride en fietspad op de westflank.
- Is nog niet overtuigd van de noodzaak Big Building te slopen en pleit voor zo veel mogelijk hergebruik van gebouwen. Sloop werkt negatief op duurzaamheid.

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Sluit zich aan bij de positieve geluiden.

Wethouder De Rook:

- Is blij met de eensgezindheid over verfraaiing van het hoofdstation. De maatregelen blijken nu ook te financieren.
- Zou graag een overkapping willen op het busstation, maar heeft daar geen financiering voor. Alleen een amendement op de begroting zou nu zekerheid bieden.
- Probeert de kap in de aanbesteding (B4) een plek te geven op het wensenlijstje. Deze aanpak heeft goed gewerkt bij de Zuidelijke Ringweg.
- Kan niet vrij beschikken over vrijval bij het OV-bureau. Dit is nodig voor duurzame exploitatie.
- Ziet als voordeel dat busreizigers niet meer de busbanen over hoeven te steken, maar via trap of lift en tunnel op het voorplein uitkomen.
- Is nog bezig met kwaliteit, leefbaarheid en toegankelijkheid van dat voorplein.
- Vult aan dat de Stationsweg rustiger zal worden en makkelijker over te steken.
- Verwacht dat bushaltes aan het Hereplein en de Diepenring eventuele extra passagiers aankunnen, die de afstand toch te groot vinden.
- Heeft expliciet aandacht voor het oplossen van kruisende taxi's, auto's en fietsers op de westflank, maar heeft er nu geen directe oplossing voor. Een functie schrappen lijkt niet de juiste weg.
- Onderzoekt mogelijkheden als voorrang voor fietsers, stoplichten en shared space.
- Wil de optie openhouden de fietsflat aan de zuidkant te herbouwen, ook omdat het totale aanbod in het stationsgebied gaat verschieten.
- Kan veel uitbreidingen van fietsstallingscapaciteit niet vervroegen, omdat ze samenhangen met herconfiguratie van het spoor en aanleg van de tunnel.
- Voelt weinig voor dure klemmen die tijdelijk zullen zijn en waarvoor weinig plek is.
- Blijft inzetten op informatievoorziening over vrije fietsparkeerplaatsen. Aan de westkant is inderdaad vaak plek.
- Verwacht dat bij aanhoudende problematiek meer mensen met de bus zullen komen of hun fiets elders zullen stallen. Aan de zuidkant is vrijwel altijd plek.
- Onderzoekt het voorkomen van een buslus door indaling vanaf de Emmabrug en via de HOV-as west en wil een route via de Parkweg echt vermijden. Deze route bespaart en ontlast de Stationsweg.
- Legt uit dat herbesteding van het PostNL-gebouw niet kan, omdat een goedkopere korte tunnel zorgt voor een opening op deze locatie en een gestrekt busstation mogelijk maakt.
- Noemt de Rabotoren in Paddepoel als voorbeeld van herbesteding van kantoor naar wonen.
- Gebruikt de fundamente van de toren als fundering voor de nieuwe ontwikkeling.
- Handhaaft het voorkeursbeleid voor elektrische taxi's, al is dat in de toekomst wellicht overbodig.

B.3. Vaststelling bestemmingsplan Hoofdstation Groningen (raadsvoorstel 31 oktober 2016)

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Vroeg vrij breed gedragen aandacht in raad en commissie voor internationale bussen en vindt station Europapark geen goed alternatief. Het hoofdstation moet een integrale ov-hub worden.
- Vraagt of het niet alsnog in te passen is op het zuidelijke busstation. Zo veel plek is niet nodig.

- Is voor een lichte verplaatsing van de fietsflat, niet te dicht bij de gebouwen en niet aan de zuidkant.
- Vindt het een gemiste kans wanneer station en plein alleen noord-zuid gericht zijn. Een route voor voetgangers en/of fietsers richting Rabenhauptstraat en Oosterweg komt nu niet in de plannen voor.
- Wil dat het plein meerdere ingangen krijgt. Dit verdeelt de druk op de buurt.
- Mist nadruk op de historische kwaliteit van de kappen, die samen met comfort, overzichtelijkheid, veiligheid en lichtkwaliteit een vertaling hoort te krijgen. Voldoet het bestemmingsplan hiervoor?

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vindt dat het bestemmingsplan gewenste ontwikkelingen moet faciliteren en monumentale kwaliteiten en historische allure moet behouden.
- Leest niet duidelijk hoe het de monumentale kappen en het seinhuis zal vergaan. Er is juist gekozen voor een onderdoorgang om deze in oude glorie te herstellen en te gebruiken.
- Waakt ervoor dat de kappen en het seinhuis overvleugeld worden door een gekozen ontwerp.
- Waardeert de wijzigingen naar aanleiding van inspraak.
- Zag in Rotterdam dat het uitblijven van consensus met de buurt leidde tot het niet verfraaien van de achterkant. Het te ontwikkelen plan voor de zuidkant moet passen in het bestemmingsplan.
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft internationale bussen.

Dhr. Koks (SP):

- Constateert dat het huidige busstation en de zuidkant buiten dit bestemmingsplan vallen.
- Pleit voor lokale middenstand in het stationsgebied die zorgt voor regionale werkgelegenheid. Landelijke ketens geven de reiziger niet het gevoel in Groningen te zijn aangekomen.
- Sluit zich aan bij de oproep van de PvdA over internationale bussen.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Is enthousiast over de inrichting en uitvoering van het proces en de participatie. De inspreker is ook grotendeels positief.
- Roept op in gesprek te blijven en gaat ervan uit dat het college dat zeker zal doen.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Kan zich vinden in het bestemmingsplan. Een aantal fouten is door zienswijzen rechtgezet.
- Hoopt dat geschikte locaties voor meer groen gevonden worden, bijvoorbeeld op het zuidelijke plein of op de perrons. De tijdelijke lus voor bussen verdwijnt en zal ruimte opleveren.
- Twijfelt of een Kiss & Ride aan de zuidzijde nodig en verstandig is. De route naar de noordelijke Kiss & Ride via het Emmaviaduct is kort, zeker met een extra afrit. Voor omwonenden is de noodzaak van een zuidelijke Kiss & Ride misschien niet zo groot.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Sluit zich volledig aan bij de bijdrage van de ChristenUnie.
- Mist sturingsinstrumenten wat betreft commerciële invulling. Zijn in het bestemmingsplan niet keuzes nodig over functies en locaties om dat in de aanbesteding te kunnen bereiken?

Dhr. Blom (VVD):

- Ziet het bestemmingsplan als logisch vervolg op het functioneel ontwerp.
- Betreurt dat het stadsbalkon het zicht op het stationsgebouw ontnemt, maar vindt het kapitaalvernietiging de fietscapaciteit van de kelder te verminderen.
- Is voor behoud van de sfeer en de allure van de stationshal en denkt met weerszin terug aan het verlaagde plafond.

Dhr. Benjamins (D66):

- Herhaalt de oproep met de buurt in gesprek te blijven over het vervolg.
- Is benieuwd of meer te zeggen is over het formaat van het logistieke hof en eventuele functies van het seinhuis.
- Vraagt waaruit blijkt dat kosten en baten niet tegen elkaar opwegen wat betreft het trillingsrisico voor woningen in de Viaductstraat.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Vindt het goed dat de zienswijzen deels zijn overgenomen.
- Wil meer duidelijkheid over de tijdelijke fietsverbinding tussen de wijken met vanuit de tunnel een bocht richting Spaarnestraat. Hoe tijdelijk is dat?
- Vindt dat een kap over het busstation hoort bij het ambitieniveau. Hier moet geld voor komen.

- Is tegen commercie in het monumentale stationsgebouw en pleit al jaren voor een VVV.
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft internationale bussen.

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Steunt de suggestie langzaam verkeer eerder af te laten slaan in oostelijke richting.
- Vindt dat effecten voor de omgeving buiten het plangebied mee moeten wegen. Bewoners van bijvoorbeeld de Parkweg hebben vragen over hun huis, verkeer en invulling van het gebied.
- Ziet dat pas na zienswijzen een voorlopig verkeersplan is opgesteld met vooral tijdelijke maatregelen. De invulling van het gebied tussen busstation en bebouwing is nog niet duidelijk.
- Heeft de indruk dat het erbij betrekken van de buurt in dit stadium beter gaat, maar nog niet alle onduidelijkheid is weggenomen.

Wethouder De Rook:

- Beamt dat het bestemmingsplan de ambities voor de zuidkant faciliteert.
- Bespreekt in maart invulling van het gebied tussen de Parkweg en het nieuwe busstation en neemt de opmerkingen mee ter overweging, zoals een oostelijke ontsluiting voor fietsers en voetgangers.
- Wijst erop dat de eisen voor monumenten vrij strak zijn opgenomen in de aanbesteding en dat een speciale medewerker meekijkt naar het borgen van monumenten in het hele proces.
- Borgt functionele eisen voor de kappen, zoals dat ze niet poreus zijn. Het bestemmingsplan maakt binnen de begrenzingen voorstelbare kappen mogelijk.
- Heeft geen ruimte op het gestrekte busstation voor extra internationale haltes en ziet niet welke andere functie ervoor zou moeten wijken. Er is ook ruimte nodig voor een aanrijdroute.
- Staat open voor ruimtelijke oplossingen en wijst erop dat de wens alleen niet volstaat.
- Ziet wel mogelijkheden op station Europapark, dat al een ontsluitingshub is voor overstappen naar de binnenstad en andere locaties.
- Kan zich ook voorstellen dat de halte bij de Werkmanbrug voldoet als forse groei uitblijft.
- Stuurt in het bestemmingsplan niet op commerciële invulling door uitbater NS, maar als partner in de stuurgroep.
- Ziet bij NS ook inzet voor lokale partijen en blijft het in de gaten houden en de raad op de hoogte houden.
- Is bijzonder blij met het overleg, de betrokkenheid en de activiteiten van de buurt. Het verslag van het buurtoverleg komt op het juiste moment en is ontzettend waardevol als input.
- Weet dat bewoners van de Parkweg al jaren in onzekerheid zitten en wil juist daarom niet de fout maken valse verwachtingen te scheppen die later anders uitpakken.
- Hanteert niet meer het plan waarbij het Emmaviaduct en hoekpanden gesloopt worden.
- Spant zich in om alle verkeersontsluitingen via nieuwe ontsluitingen langs het huidige Emmaviaduct te regelen en niet via de Parkweg, waarvoor herinrichting een agendapunt is.
- Heeft aandacht voor de terechte zorgen over overlast tijdens de bouw en wil bij elke stap overlast minimaliseren en acceptabel maken om de buurt leefbaar te houden en perspectief te bieden.
- Kan zich voorstellen dat één Kiss & Ride aan de noordkant volstaat, maar wil de mogelijkheid van een zuidelijke niet uitsluiten.
- Wijst op het mogelijke nadeel bij het ontbreken van een plek dat mensen op onwenselijke plekken aan de zuidkant parkeren om mensen af te zetten. Dit kan zoekverkeer vergroten.

B.4. Wensen en bedenkingen betreffende wensenlijst aanbesteding Groningen Spoorzone (collegebrief 10 november 2016)

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vindt kunst in de tunnel niet noodzakelijk, sociale veiligheid en comfort wel.
- Is blij met het uitgangspunt dat de kappen bijdragen aan het monumentale karakter, maar vraagt zich af hoe zich dat verhoudt tot een bijdrage aan de ontwikkeling als cityhub. Dat klinkt grootschalig en het stationsgebouw moet niet wegvallen.
- Vindt prioriteiten en optimalisaties afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid geld.
- Zet met stip bovenaan de prioriteit het busstation te overkappen.
- Vindt een ruggengraatmodel gezien het budget meer voor de hand liggen dan een grote dure kap.
- Hecht aan verlenging van perrons voor regionale treinen zodat de capaciteit voldoet.

- Gaat ervan uit dat social return, duurzaamheid en het beperken van hinder voldoende geborgd zijn in de huidige plannen.
- Wijst erop dat er een grens zit aan renderende duurzaamheidsmaatregelen, meer kost geld en gaat ten koste van andere wensen.
- Vindt het logischer additionele middelen aan te wenden voor de verbinding van het station met de Werkmanbrug en de Parkweg, omdat het buiten het plangebied valt.
- Zet kunst op de laatste plaats van prioriteiten en vindt extra commerciële voorzieningen niet nodig.

Dhr. Benjamins (D66):

- Geeft de voorkeur aan duurzaamheid vanwege de gemeentelijke ambities en omdat andere prioriteiten ook later nog te realiseren zijn.
- Verzoekt duurzaamheid af te pellen op basis van efficiency.
- Geeft na duurzaamheid prioriteit aan overkapping van het busstation, sociale veiligheid en kunst.
- Vindt dat regionale vervoerders bij moeten dragen aan eventuele verlenging van perrons.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Denkt dat dit het juiste project is om duurzaamheid breed uit te dragen als topprioriteit.
- Geeft daarna prioriteit aan overkapping van het busstation.
- Zou eerder inzetten op meer groen dan op kunst, maar sluit kunst niet geheel uit.
- Vindt social return een belangrijk punt voor een dergelijk groot project.
- Wil weten hoe beperkend korte perrons nu zijn tijdens evenementen en hoe belangrijk verlenging is. Dit heeft wat minder prioriteit.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Steunt het uitgangspunt het mooiste station van Nederland te worden.
- Gaat ervan uit dat social return, duurzaamheid en vergroening harde eisen zijn, geen uitdagingen. Waarom zijn geen harde eisen gesteld zoals bij de Zuidelijke Ringweg?
- Vindt met D66 dat duurzaamheid straks niet alsnog is toe te voegen, veel andere wensen wel.
- Zou alle wensen wel in willen willigen. Kunst is belangrijk en een aantrekkelijke route naar het museum klinkt als een goede investering.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt of het college een poging doet om net als bij de Zuidelijke Ringweg regionale aannemers en werkgelegenheid een hoofdrol te laten spelen.
- Gaat ervan uit dat de Parkweg het karakter van de jaren dertig volledig behoudt.
- Verlicht liever eerst de benarde financiële positie van een grote groep Stadjsers dan grote investeringen in ruimtelijke verfraaiingen te doen. Soberheid is het uitgangspunt.
- Vindt daarom ook dat het stadsbalkon intact moet blijven, ondanks de nadelen.
- Steunt verdere grondverwerving aan de zuidkant niet, voordat de fractie instemt met de herinrichtingsplannen inclusief financiering.
- Zet overkapping van het busstation bovenaan het wensenlijstje.
- Wil overlast beperken, ook omdat bewoners al last hebben van de Zuidelijke Ringweg.
- Vindt dat een beheerarme afwerking terugverdiend moet worden uit lagere exploitatielasten.
- Ziet naast overlast door twee megaprojecten voor de Rivierenbuurt ook een lonkend perspectief van een mooie aansluiting op het stationsgebied en betrokkenheid van de buurt bij de inrichting.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Vindt SROI en duurzaamheid zo vanzelfsprekend dat ze niet thuishoren op een lijst extra wensen.
- Wil dat SROI ingevlochten wordt met ander activeringsbeleid, stageplaatsen en trainingen.
- Vindt werkgelegenheid en het stimuleren van de onderkant van de arbeidsmarkt prioriteit één.
- Denkt dat slimme duurzame oplossingen gedekt kunnen worden uit lagere exploitatie en voelt voor zonnecollectoren op de kappen.
- Is niet gecharmeerd van kappen met het ruggengraatmodel. In Utrecht en Zwolle hebben wind en regen vanaf de zijkant vrij spel.
- Vindt het argument van wachten in de trein vervallen, omdat het geen kopstation meer zal zijn.
- Steunt het stimuleren van alternatieve fietsroutes, maar blijft aandacht vragen voor de capaciteit van de Werkmanbrug en mist dat hier.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Wil weten wat er gebeurt met meerdere gebouwen aan de zuidkant en of ze zo veel mogelijk in stand kunnen blijven tot nieuwe plannen uitgevoerd worden.
- Heeft als eerste prioriteit de overkapping van het busstation, zeker boven kunst.
- Pleitte al voor een VVV-vestiging.
- Vindt lokale werkgelegenheid erg belangrijk.
- Pleit ervoor de 1 miljoen euro voor een voorlopige looproute naar de Werkmanbrug te steken in een goed plan voor het voorplein en een verdiepte Stationsweg.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit zich aan bij bewonerswensen van een klimaatneutrale inrichting met aandacht voor kleine ondernemers, ecologie (vooral in het park), ruimte voor voetgangers en een autovrij gebied.
- Vindt het Damsterplein en het CiBoGa-terrein aansprekende voorbeelden.
- Noemt buurtparticipatie een schoolvoorbeeld van het zelf invloed uitoefenen op de toekomst.
- Heeft als grootste prioriteit duurzaamheid, maar begrijpt andere wensen zoals die over kappen.
- Wijst erop dat het weren van grote fastfoodketens (een bewonerswens) ook duurzaam is.
- Roept op als eerste station alleen duurzaam en eventueel lokaal voedsel te verkopen.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Kan akkoord gaan met verplaatsing van monumenten, maar wel als mooie functionele markering en niet in een hoekje. De teksten hierover zijn goed.
- Deelt niet de veronderstelling dat het voorplein saai wordt. Mensen blijven richting de stad lopen.
- Sluit zich aan bij de oproep te kijken naar de Werkmanbrug. De loop over het stadsbalkon kan ook beter. Dit is geen prioriteit, maar een aandachtspunt.
- Vindt SROI, duurzaamheid en BLVC voorwaarden voor een acceptabele aanbesteding in plaats van wensen. Partijen wilden hier goed op scoren bij de Zuidelijke Ringweg.
- Stelt als belangrijkste prioriteit goede afwerking van het perronplein en kappen, zodat het station echt een visitekaartje wordt.
- Heeft als tweede prioriteit om er één ov-hub van te maken.
- Noemt als derde prioriteit de goede verbinding met de Werkmanbrug en de Parkweg.

Dhr. Blom (VVD):

- Pleitte altijd al voor het belang van de monumentale status. Alleen de mooiste kappen zijn goed genoeg.
- Hecht daarnaast aan comfort om er een volwaardige hub van te maken. Een kap over het busstation is daarbij zeer gewenst.
- Lijkt een hoogwaardige afwerking van de reizigerstunnel vanzelfsprekend, ook in het kader van sociale veiligheid.

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Geeft prioriteit aan een overkapping, die bijdraagt aan comfort en eenheid.
- Juicht toe om de scherpe hoge kanten van het stadsbalkon weg te nemen.
- Hoopt dat het proces van verkeersontsluiting en invulling van de zuidkant naar ieders tevredenheid zal verlopen.

Wethouder De Rook:

- Bespreekt binnenkort het wensenlijstje met de projectpartners en waardeert de inbreng.
- Vindt het ingewikkeld dat de meeste wensen als prioriteit zijn benoemd, maar gaat zich erover buigen of er een patroon uit te ontwaren is.
- Hoort relatief weinig fracties kunst noemen. Het idee is dat het station door deze onderscheidende kwaliteit meteen herkenbaar is en een relatie legt met het Groninger Museum. De orde van grootte is niet vergelijkbaar met investeringen voor een kap.
- Benadrukt dat het belangrijkste niet is waarop de gemeente inzet, maar wat het resultaat is. Hiervoor is de meest bestendige strategie nodig, zoals bij de Zuidelijke Ringweg ook is gedaan. Alle punten moeten terugkomen in het verhaal via optimalisatie, aanvullende eisen of andere strategieën.
- Beaamt dat duurzaamheid en SROI onderdeel moeten zijn van inschrijvingen.
- Wil bij duurzaamheid zo veel mogelijk rendement halen. Sporthal Europapark is duurzaam doordat het een harde eis was, niet omdat de aannemer is geprikkeld.

- Wijst erop dat de gemeente ander SROI-beleid hanteert dan de provincie en ProRail. Ook dit moet een noodzakelijke voorwaarde zijn en geen prettige bijkomstigheid.
- Weet niet precies hoe deze markt is wat betreft regionale werkgelegenheid, maar staat er wat betreft SROI hetzelfde in als bij de Zuidelijke Ringweg.
- Kan van 1 miljoen euro alleen de looproute naar de Werkmanbrug verbeteren. Het bedrag is bij lange na niet genoeg voor verwijdering van het stadsbalkon of verdieping van de Stationsweg.

Wethouder Van der Schaaf:

- Legt uit dat deze manier van aanbesteden enerzijds harde eisen stelt en anderzijds de markt uitdaagt het beste uit alle onderdelen te halen. Wanneer dit goed uitpakt, gaat de ene wens niet per se ten koste van de andere. Bij de Zuidelijke Ringweg zijn hier goede ervaringen mee opgedaan.

De drie raadsvoorstellen en de collegebrief worden op verzoek van PvdA en SP als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 30 november 2016.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 21.40 uur.